10.11.2025

Rahoitusmarkkinaosasto
Reima Letto

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Eduskunnan pankkivaltuuston kertomus 2024 (K 19/2025 vp)

1. Pankkivaltuuston kertomuksesta ja toiminnasta

Eduskunnan pankkivaltuuston kertomus 2024 (K19/2025 vp) antaa kattavan kuvan Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan toiminnasta kertomusvuonna. Keskitymme lausunnossa muutamaan Suomen rahoitusmarkkinoiden kannalta ajankohtaiseen politiikkateemaan, joita on käsitelty kertomuksessa.

2. Peruspankkipalveluiden saatavuus

Kertomuksessaan pankkivaltuusto on kehottanut Finanssivalvontaa varmistamaan käytettävissä olevilla keinoilla omalta osaltaan, että peruspankkipalvelut turvataan ja että myös ne asiakkaat, jotka eivät käytä digitaalisia palveluita, pystyvät hoitamaan pankkiasiointinsa kohtuullisilla kustannuksilla.

Jaamme valtiovarainministeriössä nämä tavoitteet. On tärkeää, että Finanssivalvonta jatkaa valvontaa ja tarvittaessa puuttuu peruspankkipalveluiden kohtuullisen hinnoittelun vaatimukseen. Pankkien tulee turvata, että digitaaliseen asiointiin kykenemättömillä asiakkailla on mahdollisuudet käyttää kohtuuhintaisia peruspankkipalveluja ja että henkilökohtaista asiakaspalvelua tarvitseville sitä on saatavilla kohtuullisessa ajassa.

Vuoden 2024 lopulla käynnistyi valtiovarainministeriön vetämä peruspankkipalveluiden saatavuutta ja käytettävyyttä käsittelevä työryhmä. Sääntelyä on tarkoitus kehittää niin, että edistetään asiakaspalvelun tavoitettavuutta. Asiakkaiden pitää saada vastaukset tiedusteluihinsa ja ratkaisut ongelmiinsa kohtuullisessa ajassa. Työryhmässä on edustajat keskeisistä viranomaisista, toimialalta ja järjestöistä, ja sen toimikausi on 31.10.2024–31.12.2025.

3. Pankkihuijausten estäminen

Kertomuksessaan Pankkivaltuusto kehottaa Finanssivalvontaa käyttämään toimivaltansa puitteissa käytettävissä olevia keinoja niin, että pankit tehostavat toimintaansa pankkihuijausten estämiseksi.

Valtiovarainministeriö toteaa, että EU:n maksupalvelusääntely on parhaillaan uudelleentarkastelussa. Komission ehdotuksella uudeksi maksupalveluasetukseksi pyritään muun muassa puuttumaan manipulointiin siten, että maksupalveluntarjoaja olisi vastuussa petoksesta, jos maksajaa on manipuloitu esiintymällä maksupalveluntarjoajan nimissä. Lisäksi maksupalveluntarjoajan ja teleyritysten tulisi ehdotuksen mukaan tehdä

tiivistä yhteistyötä tällaisten petosten torjumiseksi. Ehdotuksen mukaan asetuksessa säädettäisiin myös petoksiin liittyvien tietojen jakamisesta sekä maksutapahtumien valvontamekanismeista, jotka maksupalveluntarjoajien tulisi ottaa käyttöön mahdollisesti petollisten maksutapahtumien havaitsemiseksi ja estämiseksi. Maksupalveluntarjoajille asetettaisiin myös velvoite varoittaa asiakkaitaan uusista petosmuodoista sekä antaa selkeät ohjeet petosyritysten tunnistamiseen. Ehdotusta koskevat trilogineuvottelut ovat parhaillaan loppuvaiheessa ja uudet säännökset tulevat voimaan aikaisintaan 2027 lopulla.

Ennen edellä mainitun sääntelyn voimaantuloa on tärkeää, että pankit ja muut maksulaitokset panostavat jo itse maksupetosten ehkäisyyn nykyistä tehokkaammin. Tätä silmällä pitäen myös Finanssivalvonnan lokakuussa 2025 julkaisemat suositukset pankeille verkko- ja mobiilipankkien sekä verkkomaksamisen turvallisuuden parantamiseksi ovat tervetulleita.

4. Valvonnan laajuutta koskevat muutokset

Kertomuksessa kuvataan merkittävimpiä valvontavastuiden muutoksia, joiden seurauksena Finanssivalvonnan valvottavien lukumäärä kasvaa vuonna 2025. Valtiovarainministeriö toteaa, että eräät vireillä olevat sääntelymuutokset vaikuttavat Finanssivalvonnan valvonnan laajuuteen lähitulevaisuudessa. Esimerkiksi osana EU:n säästö- ja investointiunionin kehittämistä komissio antanee vielä vuoden 2025 aikana ehdotuksen valvonnan keskittämisestä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle eräiden rahoitusmarkkinainfrastruktuurien ja kryptovarapalveluiden tarjoajien osalta. Näiden muutosten seurauksena on tärkeää varmistaa Finanssivalvonnan valvonnalle riittävä rahoituspohja, jos valvonnan keskittämisestä huolimatta käytännön valvontatyö jää edelleen suurelta osin kansallisille valvojille.

5. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen ja sanktioiden noudattaminen

Pankkivaltuusto arvioi kertomuksessaan, että Finanssivalvonta on hoitanut valvonnan jatkuvasti muuttuvaa tehtäväkenttää tehokkaasti ja kustannuskehityksen kannalta tarkoituksenmukaisesti. Erityisesti rahanpesun estämisen valvontaan liittyen se kehottaa Fivaa jatkamaan toimintaansa, jolla varmistetaan, että rahanpesun estäminen on riittävän tehokasta.

Mainitun tavoitteen varmistamiseksi pidämme tärkeänä, että Finanssivalvonnalla Suomen keskeisimpänä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvojana on käytössään riittävät resurssit valvontatyöhönsä ja sen toiminta on tehokasta kansainvälisten velvoitteiden edellyttämällä tavalla. Sama koskee myös joukkotuhoaseiden leviämisen rahoittamisen estämisen sekä pakotteiden kiertämisen estämisen asianmukaista valvontaa.

FATFin tulevassa Suomeen kohdistuvassa maa-arvioinnissa tullaan erityisesti kiinnittämään huomiota valvonnan riskiperusteisuuteen ja tehokkuuteen. Valvonnan riittävää tehokkuutta arvioitaessa on syytä kiinnittää huomiota kansainvälisiin standardeihin, kuten FATFin analyyseihin ja arvioihin.